Nr. 86 Neue Jüdische Zeitung. פיערטער יאהרגאנג.

„נייע יידישע צייטונג"

דיא רעדאקציאן
אונד אדמיניסטראציאן
befindet sich
Schiffmannsgasse 6, Budapest.

פרענומעראציאנס-פריין:
פיר אויזגאנג
נאנציעהריג 7 פל. — קר.
האלביעהריג 3 „ 50 „
פיערטעליעהריג 1 „ 75 „

נייע יידישע צייטונג

יידישע זייטונג
מאנטאג
אונד דאנעראסטאג.

פרענומעראציאנס-פריין:
נאנציעהריג 6 פל. — קר.
האלביעהריג 3 „ „
פיערטעליעהריג 1 „ 50 „

Budapest. Montag 11. August 1884. שנת תרמ"ד לפ"ק.

איים רוסלאנד.

אין באיליאשאק דיענטע איין יונגעס כיסט. ליבעס דיענסטמעדכען בייא איינער יידישען פאמ-ליע. אונד פערשוואנד אייגעס אבערגס. אהנע דאס מאן דיא אייגענדען קאנגעט. עס פאנדען זיך זא-גליר איינגע נאכבארען. וועלכע בעדיינטען אים דעם יידישען הייזע בייא נאכט אים דוילפ שיין נעהאלפען צו האבען. דער פאבעל דאסטעט זיך צוזאמען פולזעדערט דאס יידישע הייז אונד מיטאנדערגעט דיא איינוואהנער. דיא פאליציא פערזוכט דיא יידען אינס געפענגנים. אים דאס פאלק צו בערוהיגען. אין איינעס נאהען דאר-פע וואהרדע דאס פערברענדע מעדכען געפונדען. דיא זאגטע אים דאס דיא נאכבארען אירער איינע נראסע בעלאר-נונג פערשפראכען האבען. וועגן זיא זיך פלאנצעדיך ענטפערנע אונד פערבערגע. דאס האס דיא אירך בעשוואהרען. יעצט וואהרדען דיא יודען פיינגלאס-מען. אירערע נאכבארן אבער זאוויא מעדרעיע פליי-דעיער דעם שטאאטסיעיסטע אבערגעבען.

אין הרעטענשונג ענטשטאנד אין מומלט נעגען דיא יודען. דיא זיך מאפער פער-מהיידענען, דיא אנגרייפער טכטיג דורכפיינדליכען יא זעלבסט מעדרעדען. פערוואונדערען, בז דיא מא לייצא דעם קאמפפ אין ענדע מאכטע.

אין קיעוו האטטען צוויי פיישיבער איינגעשטרייט. אים דעם באלד איין יודענקראוול נעיואיר דען ווערדע. ווייל דאס איינע וויב איינע יידין. דאס אנדערע איינע כריסטין וואר. דיא מראס אין דיפפטהלער דער אנטסטעמטען אונטער דאס פאלק אונד אנטע: עס איזט נאך ניכט דיא צייט דא, נעגען דיא יודען לאז-צושלאגען, זיא זאלען וואר-טען בין דאס צייכען נעגעבען ווערדען ווירד. אינגמוויילען איזט אבער דאס ארטע יידישע וויב אים 150 פפינד פיש גע-קאמטען.

אים רעיואל וואהרדען נעגען 200 יודען אים-נעיוועזען. דיא אינע בערעכטיגונג דאס וואנגען-דיא „פעטערסבורגער צייטונג" שרייבט: דיא יידישען נעמינדען אין רוסלאנד זינד זעהר אין אונארדנונג אונד פערוויررונג. דאראן זינד אבער נור אונזערע נעזעטצע שולד. ווייל דיא קיינע בע-שטימטע אָרדנונג פיר דיא נעמינדען פארשריבען. דער יידישע ריכטע נילט אויף דעם לאנדע בייא דען בעדארדען אללעס: „ער ווירד דאהער, ווען ער אויך נאך זא אונטערגלייך אונד דונס אויזט. צום פארשטע-הער נעווארדען אין דען בעשלוסען קאמטה הינין. דא יעצט אינע לאממסכיאן בייזאממען יצצט, ווערלע דיא יודענגעזעצע איסאבריטעט. זא האפפט מאן דאס זיא אויך פיר איינע נוטע נעמינדעקרענזע זאגען אונד ווירד.

איבערגענום דיעדרן דיא אויסוואנדערונגען אוס רוסלאנד אומסער פארס אונד ענטשטעהען אין אמעריקא אומסער נייע קאלאניען. נאנץ גוט ער-האלטען זיך דיא פאלנגענדען: כרעטיא, בית לחם, פענעטי אונד וואהד. ביכסמארק, נייי-אדעססא, מאנטעפא-רע, אליאכניי, כארמעל אונד לאסקערע.

אין נישני-נאווגאראד דזר וועגען דער לעצ-טען יודענקראוואלל 46 פערהאפטען אריינגעצאגען אונד דיא אונטערזוכונג נעגען זיא אייגעלייטעט וואהרדען. אויך ענטדעקטע מאן דארט איינע ארבי-טערפערשוואהרונג.

דער פרעסבורגער פיעדמארקט.

דיא אונגאריישען פיעדמאסטער אונד פיע-הענדלער האבען פיהער אידר שלאכטפיעה אויף דען וויעגער מארקט געשיקט. אלס אבער דיא דאר-טיגע רעגיערונג אייגע נייע מארקטאָרדנונג אינפ-הרטע. וועלכע דען אונגאריישען פיעהענד-לערן אונבעקוייעם וואר, האבען זיא זיך צוזאממען גע-מהאנן. אונד אין פרעסבורג אייגען פיעהארקט איינגעריכטעט. אבער אויך דארט זינד עס דיא וויע-נער פליישהויער, דיא דיא הייסאבגעהמער זינד.

עס איזט אין נאנץ אייגע צוזאמליך דאס דאס אב-שערבייש רעגיערונג אללעס אנגעוענדעט האט אום דען פיעהארקט וויעדער נאך וויען צו בריג-גען; דיא אבסערריישען אויזגנבאהנען האבען דעם מראנפארט נאך וויען ברעכיסערונגען, דעם מראנפארט נאך אונגארן אבער אללערליא שוויע-ריגקייטען אין דען וועג געלעגט.

וויא עס שיינט ווירד דיא הערדלבכיט דעם פרעסבורגער פיעהארקטעס באלד אין ענדע דא-בען. דענן שאן בעשיקען מעה-ערע פיעהעטעטער ווידער וויען. אין אנדערע וואללען עס אדהנען נאכסהען, זא דאס שאן דיא רעדע דאאפן איזט. דען מארקטפערטראג גו-פצוללאזען. ד.א פיעהענדלער פערליערען נכסס דאבייא. וואהל אבער דיא שואדע פרעסבורג, וא אן יעדעס וא-בעגעמארקט. מאנע אייגע מענגע פיעטער דיא שואדע בעלע. בען אונד געלד צוריקגעלאסען. דאס בודאפעסטער מאנבלאטט" ווייסט נאך אונד נאך דאס מענגעל. כען אב. וואמיט עס דיענען אנטסטעהטיזמס פער-דעם האס. אויך בייא דער בעשפרעכונג דעם פאר-אללס דעם פרעסבורגער שלאכטפיעהמארקטס מיס דיעזער הערפאנזמען. עס שרייבט:

„פר דען פרעסבורגער פיעהמארקט האבען זיך אייגעגלייך נור אייגיג בודאפעסטער שפרינגס אפארקאנטען אונד אייגיג וויעגער פיעהקאמפס. סיאיגערע בעשטרעבט אונד דיא בעטרעפפענדע פערזאנען האט דיא אונגאריישע רעגיערונג אללער-דינגס אונטערשטצט. דען פיעהקאמפסאנערען האט דיא אהרע נונמס נשעגנקט. דיא פיעהמפס-טער האט זיא אן אנדערע אכסען אנטגעגעבנעט. דער אייגע וואהרדע אבגעאדענעטער (קרוין). דער צוויטע עדהעלפט אין נוטעס נעשעפפט. אין דריטס-טער דען אדעל (לינצער). אז. ז. וו. אונד מיט דעזען קלייגען נעשענקען גלוביבט זיך דיא רעגיערונג דיא פיישנרשאפט אונד האטט אויך דען פרעסבורגער שלאכטפיעהמארקט צו ערהאלטען.

„דאך דיא רעגיערונג האטטפ וויעדער אייגע פאלשע רעכנונג נעמאכט. דיאיענינגן פיעהטפערס וועלכע ניכט אוסגעצייכנעט וואהרדען, בענאנגען צו שפאללען אונד אידרע אכסען נאך וויען צו שי-קען, וואבייא זיא — ווא זיא זאגען — אויך בעס-טערע פייזע ערציעלט האבען וואללען. דען קאמ-מיסאנערען פערשפראך דיא וויעגער רעגיערונג אין פעטטעס איינקאממען אונד דער נראפטפ מהיל דערזעלבען אנטיטס יעצט מיט עבען זאלבען אי-פער פיר וויען. וויא ער עהעדונג פיר פרעסבורג אנטטרעטע. אין דיא ריכטונ דער דורך פערטראג גע-בונדענע פיעהמאסטער איזט אין וואנגען נעקאמ-מען. מאן שפיכט שאן פאן אייגער אויפלאזונג דעם פערטראגעס אונד עהע דיא אונגאריישע רעגיערונג צו אייגעם ענטשלוסס נעקאממען זיין דיפטע, ווידר דער פרעסבורגער פיעהמארקט וויעדער אין דען שטאטפ גענען.

דער אונגאריישען רעגיערונג דיפטע אויסער דער שאנדע אללערדינגס נאך דיא פרייהנדשאפט דער הערן צאבארסקי, דאוזיר קוראפאנן, בערייש קריעס אונד אללע יענגער פאלגישער איראליטען ערהאלטען בלייבען. וועלכע זיך ריכטטן קאנגעגן, דען אונגאריישען מיניסטערפרעזידענטען אין אונ-ערהאלטער וויזע נעפאפפט צו האבען.

וועגן דאס בלאטטפ דעם נראפען אפפאני דיא רעגיערונג אנגרייפען וויל, זא קאממט עס אידם אויף אין בכבען אנטסטעמטיזמוס ניכט אן. אין דיעזגס פארטיקעל אבער צייגט עס, דאס דער רע-דאקציאן דיא נאללע דארביבער נעפאלטעט, ווייל איין יודע נעאדעלט. אין אנדעריער צום דעפו-טירטען נעווארדלט. אונד אין דריטטער אין נוטפס נעשעפפט נעמאכט האט.

„ווען דאס בלאטטפ דעם נראפען אפפאני דיא רעגיערונג אנגרייפען וויל, זא קאממט עס אידם אויף אין בכבען אנטסטעמטיזמוס ניכט אן. אין דיעזגס פארטיקעל אבער צייגט עס, דאס דער רע-דאקציאן דיא נאללע דארביבער נעפאלטעט, ווייל איין יודע נעאדעלט. אין אנדעריער צום דעפו-טירטען נעווארדלט. אונד אין דריטטער אין נוטפס נעשעפפט נעמאכט האט.

פערשיעדענע נייאנקייטען.

* (קארל אטוואש אונד דער פראצעס פאן טיסאעסלאר.) וויא ווירד פערנעהמען, האט דער אים דעם טיסא-אטטאר פר פיצעסטע בעקאנגטע פערהיירער קארל אטוואש אין ווערק אבער צייגט פיצעסט גע-שריעבען, דאס נאך אים לייגן דיעזגס יאהרדעס ער-שיינען זאלל. נעגענווערטיג בעפינדעט זיך דיא בעטרעפפענדע האנדשריפט אין דען הענדען דער אבערזעטצער. דענן דאס בוך זאלל צוליעיטיג אין בודאפעסט וויען אונד פאריז אונד צוואר אין אונגאריישער, דייטשער אונד פראנצאזישער שפראכע פרשיינען.

* (האבצייט אהנע בריוטי-גאם) בריוט אונד בריוטגאם שטעהען פעסטליך נעשטיקט צור פאהרט נאך דער סטאנגאנע אין דער מאבאהנסטע בעריוט. דיא נעדעמען נאך אינגאל דיא גלייכ אונד דאגן זאלל פאר דער אבפאהרט נאך איינע קלייגגקייט ערלערנט ווערדען. פס איזט דיא אויסצאהלונג דער בעשפאבענען מטגיפט, דיא דורך דען פאטער דער בריוט. איינען קריפאנגן, אים נעבענגעמטער ערפאנגט. דיא מטמטע איזט אבער ניכט פאלל אונד דער צוקונפטגע שווינגע-פאטער בעטטס פיר דאס פערלענדע אין אקצעפט מט הרצגס טערטן. דער בריוטגאם איין באנק-בעאמטער נאטמגס בראנדט שטרטמס שאמטס אל-לער אנטוואהרט צור פהרזע אונד אייל אין לאנ (שהנן) אנד פראגט אויף דיא נאטמט אין מט דעם קרמטן בעטטמן פאיקגר אויף נימטערזוויזדע-קדדר דאאפגאנגאדרען. אין ווענינען מנוטן זינד אויך דיא האבצייטגעטטע צערשטאבענן אונד דיא פערלאטטענגע בריוט ווייטנס דעם טרייאזען פער-נעבלבץ נאך. דער נאך מא אבענד דסטעלבען מא-נעם אללין אייגע האבצייטטריוט נאך וויען אנגנ-טרעטען האט.

* (דיא ענטפיהרונג בינדערס.) הערר בינדער. דער אלס בעאמטער דער נעזעלל-שאפט דער אייגענבאהנען האט אטט אייגעם דאל-מעטש בייא דער דייעקצאיען דער וואלדער פאן בעללאזוא אין רומטענען בעקליידעט. בעגאנג זיך אם אבענד דעם 21. יולי אין בעגלייטונג זיינער פרוא אונד אייגעם קנעכט צו וואגען פאן דער שטאדט בעללאזוא נאך דעם דאר-פע בעללאזוא. ער האטטע זיך דאך קרם 600 מטטער פאם בחאנטשאפט עגנט-פערנט אלס זעכס יייבער, וועלכע אלבאנגעדעט קליידער טרוגען אונד גרייבטש שאראבען דען וואנ-

ביי מיר אין דער אפטעק אין דער אלטען שול-גאסע נומער 6 ווערען אויך אנגענומען אבאנמענטס אויף דיא „נייע יידישע צייטונג" אונד אויף דיא „פרעסבורגער צייטונג" אונד אויף דיא „פעסטער לויד" אונד אויף דיא „פעסטער לויד" אונד אויף דיא „פעסטער לויד

פערלאָזונג

דער אָסטער. 1860-ער לאָזונג:

ביא דער אם 1. אינוסט שטאטטגעפונדענען פערלאָזונג וואורדען פאָלגענדע סעריען פערלאָזונג:

338 519 544 872 962 1171 1237 1297 1416 1620 1715
2086 2755 2976 3229 3439 3451 3476 3841 3896 4075
4280 4715 4820 4909 5048 5080 5164 5308 5334 5353
5639 5674 5890 5993 6084 6219 6244 6433 7061 7085
7230 7328 7619 8020 8086 8134 8143 8148 8289 8499
8619 8805 8895 9061 9078 9225 10126 10186 10295
10300 10350 10453 10553 10755 10912 11129 11188
11229 11393 11450 11692 11985 12117 12249 12565
12654 12776 12911 12972 13079 13097 13545 13558
13653 13854 14153 14286 14608 14662 14824 14898
14984 15460 15593 15957 16231 16285 16422 16442
16549 16590 16678 16781 16807 16841 17081 17101
17210 17250 17298 17403 17918 17986 18375 18772
19200 19542 19744 19789.

דער פרוסליך קלאַרישען לאָזונג.

ביא דער אם 30. יולי פאָרגענאָמענען ציִ־הונג רעזולטאַט לאָזונג פיעל דער הויפטטרעפער מיט 25000 פלי. אריף נו. 27898. פאָלגענדע נומערן גע־וואונען יע 100 פלי. 706 1886 3452 3965 6101 6555
6944 16134 15685 15681 15188 11409 10673 8926 8800
19564 19437 19208 18734 18638 18255 17957 17656
26890 26489 26206 23769 23207 22943 21357 19649
34749 33426 32986 32589 31077 29875 29874 29004
40191 39842 39653 38957 38939 38910 38294 35430
41779 41166.

לאָטטאָ־ציִהונג פאָם 5. אינוסט.

פראג	85	13	58	29	81
לעמבערג	89	41	49	81	80
הרמאנשטאדט	60	9	84	29	18

פראנסווארטליכער רעדאקטער:

יקותיאל הלוי לעדערער.

נעשעפטסבעריכט.

פעסטער פריזיג.

נעטרייד־נעשעפט. פאָן וויצען וואור־דען ציִמלעך 18000 מעצער צו נאָכפאָלגענדן פרייז פערקויפס:

וויצען, פריים 3000 מעצער 79.5 קיל. 9.60 נולד. 500 מעצער 78.5 קילאָ 9.77 נול. 100 מעצער 78.5 קילאָ 9.65 נולד 100 מעצער־עצטער 78.5 קילאָגר 9.40 נולדען. 100 מעצער 79.5 9.45 נולדען.

מעסטער גאַרען 100 מעצ 79.5 ק׳ 9.05 פל־ 100 מעצער 77.2 קילאָ 9.67 נולדען 150 מעצער־עצט. 78.2 קילאָ 9.60 נולד.

וויטענוויצער 1450 מעצ׳ 76 קילאָ 9.70 נולד. — נאָטשקאָער 500 מעצ׳ 76 ק׳ 9.60 נולד. — נאָאַטער 100 מעצ׳ 77. ק׳ 9.60 נול.

נאַר־אונגאַרישע 300 מעצער־עצט 75.7 קילאָ 9.40 נולדען. (אללעס פער 3 מאָאַטע)

האַפער (מעל) 7.80—8.12 נולד.

רינגל —37.—49 נולדען פער 100 קילאָ.

קוקורוץ 6.50 6.75 נול.

וויינער־פריזיג.

שפיריטוס 29.20 —30. נולדען פער 100 לישטער־פערצענט.

וויינער שלאָנטפיעטמאַרקט. דער אויס־פייעב אויף דעם וויינער שראַנקפערטמאַרקט אַם 1־טען די מ׳ בעטרעגט 3039 שטיק. דאָפון וואָרען: 563 אונגאַרישע 1692 אַלגישע אונד 874 דייטשע, דיא פייעב שטעללטען זיך פער 100 ק׳ 1 אונגאַרישע מאַסס אַקסען 58—65 נולד׳ פראַנזיש מאַסטאַכען 58—64 נולד. אונד דייטשע 59— 65 נולדען אָדער פע־ערי־נטשטייע.

פרעמדלינגער שלאַכטפיעה־מאַרקט. דער אויסטריב בעטרוג אַם 1־טען מאַרץ אַם 4 די מ׳ 1605 שטיק דאָפון 1132 אונגאַרישע, 325 גאַ־ליצישע אונד 154 דייטשע. מאַן בעצאָהלטע אונגאַרישע פיעה מיט 60—64 פל׳ דייטשע 58—64 פל׳ גאַליצישע מיט 59—62.

פרעמדמעראַציאָנס־איינלאַדונג.

מיט 1־טען אינוסט בעגאַנען אין נייעס קוואַ־טאַל. ווייר עריוטען האָלגענדע דייטענונגען הערען אַבאָ־נענטען, דערען פרעמדמעראַציאָנס מיט 1־טען אינוסט צו ערגיִנ נינג. — (וויא דיעס אויף דער אדרעסשליעסע דיישליך צו ערוהרען איזט). אידרע פרעמדמעראַציאָן וואָרט צו ערגיינען. דיאַענונגען הערען, ווענלכע מיט דער נעבענהאַלט ריקשטאַנדע דינג, ווערדען ערוהרט, דען בעזאַנ עבענאַללס אינגאַווענדען.

כאַנכורז.

אין דער אוזר. אַרטה. נעטיִנדע קיסטעע ביא פרעסבורג איזט דיא שטעללע אינעס שוחט ובודק אונד נוטער בעל תפילה וקורא צו בעזעטצען. דער יעהרליכע עגהאַלט איזט 250 פל׳ נאַנצע שחוטה אונד נעבען עמאָלעטענטע. דער רעפלעק־טאַנט מיט מיט קבלות פאָן אַרטה. רבנים פערזעהען זיין אונד דעם אקצעפטאָרטען ווערדען דיא שעזעען פערנעטעט.

יאזעף וואלטער. פרעזעס.

מצבות.

ארנאלד קאהנס

נראבשטיינלאנער בודהאפעסט,

Waltzner-Boulevard Nr. 5.

(אז שבת אינד יום נעשפערט.)

עפפעהלט דך אללען יינען, וועלכע דיא פרוירינג פפלכם דעס נראבשטיינ־זעטצענס צו פרוללען האבען.

ועוד שאָנע נראבשטיינע אינס מאַרמאָר אונד גראנינט דונד אין נראָסער אינטאַרנאַל פאָרראַ־מדנג. קאָרדעקטע נראַוורזונגען, זעהר שאָנע שריפטען מיט עכטער פערגאָלדונג ווערדען בעסטענס אינסגעפרדט.

איינע וואָהלטהאַט

פיר יונגע מאַנסלע אינס אינע אינאַל יונגער נעהמאַשינע וואָהן יעצט 5 מלל׳אָן אינס נעפרוך דונד. מאַן קאָנן אללע אַרבייטען וויינגעדריאַ, דא־מיט־קאָנזעקוענץ. מאַנסל. אונד קאָנזעסטען אויף דיעזען מאַשינען פערדיענען. אינע אַלטע מאַשינע מאַנן דך יונגע מאַנסלע אנשאַפען. דא דיא יונגער נעהמאַשינען אויך יונגע יונגע אנצאָהלונגען פיר־קויפס ווערדען. דער פייער בלייבט דיזעלבע אונד ווייד גלייכ קיראָפס. יונגע יאָבן דאס מאַן 1 גול. דען צו צאָהלען. דיראַנזעריכס ווייד אויסאַמט עשטיילס עס אויס. דאדור דער אינסאַנס מאַנסלע דיא נעלעגענהייט נעמאַכט יך אין אַ גלייכנדע אַרט נעהמאַשינע אנצושאַפען.

ג. נייד לינגער.

בודאַפעסט, וואַטצענ־קאַסע נו׳ 26

אַלאַין:

קעראַפעשעראַשטראַסע נו׳ 24. אינד אוללאָע־שטראַסע 5.

אַטהעראישע אָלע.

עסטענגען, אַעפהרעס אונד קאַלעראַס

אין קיעוינגען

פאָן אללען נייסטענגען בעטרעגען:

ווייא:

לינגערע, רום, שלייוואַיץ, טרעבער

אויף קאַלטעס וויינע אָהנע אַפפאַראַט,

עפפעהלט דיא אַדרעס דך

ארנאלד וואַטטעריך

בודאַפעסט.

מאַבאַקאַפעסע, וום פא־וום דעם אינד׳ טעפפער פערזע־ווינגעסטע, אַרטיקעל אונד אללע אַנד׳ וויינ־פערבעסערונג נאַטוראַן אַרטיקעל, יאַהרע וויינאַפ־בע, שיללע־פאַרבע, וויינבוקעס, הוזוקבראַנד, גלי־צערן, וויינשטאָנ, קלעזוויינסאַוטער, עסיג, צור וויינאַנאַלזאַציע.

נייא! וויינפערמערדערונגסקאָמפּאַניאַזיאָ

מאַנשלאַגענסטאַנד אונד פרייזקוראַנט נראַטיס.

פערזאָנאַל־אַנצייגע.

ריא שענסטען

גאַלדשטיקערייען

אויף פיוכט אונד מאַנטעריל.

K. Grünwald

Budapest,

Landstrasse (Huszar'sches Haus).

עפפעהלע דך דיא אויגען־צייגע אללער אַרטען פערען

גאַלד־קונסטשטיקערייען

וואוהל פיר פעסטעל נאָך אַלפען, אלס נאָך נייען רישען, אונד בייגע דעסגלייכען דיא 37 יאַהרען פר־וואַרבענער וואַלסדערזעטצער רוף. דיא אויך פיר דען פעסטעל אין פעסטעל, ווייען פיר אויר דען פערהעריג נאָכאַט נעטיִנדען, צו אללדענען־דען צוזאַמענדענגען אינטעלליגענטען אַרבייטען — וואָר־בער איינגעסטר אַלעלייגען — פיר אַלעלייגע אונד בעסטע פפפעקטאַיינונג.

איינגעגען אין נאָאַטער לייגען

צור אייגענס אייגע. 9

דיא נייעסטע ערפינדונג

איזט דאס נאָך פאַיעסאַר באַנאַנד אונס אַמעריקא נו־פערבעסטערט פעלאַסטרישע ברוכבאַנד פאָן אַללדיי־צער. וואוהל פיר הערען אונס אויך פיר דאַסטע אונד קינדער; וועלכעס איזט אַנצ פעדערן אונס יינגען נוסטר קיעסלעך קאָנשטרואירט אונד דאס דען צוזעץ, דאַ. עס וועלכעס דיא פעראַלטעסטען בריינע אין קרעכטער צייט אין דיא גלייכע לאַנדע בריינגט.

פרייז: אינגאַנטס פאָן 6—7 גולדען, דאָפּפעלטע פאָן 10—15 גולדען. פיר קינדער אונס דיא דאָפּפעלטע בל־לינגער.

נאַכאַנס לאַנדע אין מוסטער־שעטצען, לופט־פאָלסדען, בעטס־אינלאַגען, נוסטר־שעטצען אונד אַללדיי נוס־וואַרען־אַנטיקעל. — דיא בוכבינדערען מוסטר אנזוצע־בען אַנ דענסס. לוקס אדער דאָפּפעלס, וו אויך דיא לייטווייזע.

MORITZ POLITZER, k. k. Bandagist,
Budapest, Franz-Deákgasse.

בילליגע דרוקסאַרטען.

פיר קיפּלייטע, נעטיִנדען אונד פייאַאַנ!

1000	קוואַלס־האַוס־קאַרטען מיט פיזאַאַרוק	1.90
1000	קוואַלס־קאַרטען	2.20
1000	קוואַלס־בריעפ מיט פיזאַאַרוק	6.40
100	אונד 3. דייטש	7.80
1000	אָקאַזיאָנס־בריעפ מיט פיזאַאַרוק	3.80
100	אונד־אַנדענגען	3.80
100	אָקאַזיאָנס־קאַרטען 2־דייטש	4.20
100	אונד־אַנדענגען	3.—
100	אונד־אַנדענגען 2־דייטש	3.60
1000	מעגאַזאַרען מיט פיזאַאַרוק	3.30
100	אונד ליעאַזאָר	3.80
1000	פיזאַנסבריעפ אונד שעפעל	5.—
1000	אַללגס־פיזאַנסבריעפ פעפעל אַר פיזאַ	5.40
100	דייטשע אין אַלגס קאַרען	.50
1000	אַלגלאַזאַנדע (Meghatalmazás)	4.20
100	אַלגלאַזאַנדע	4.—

יעדעס אַללע נאַזאַנגען אַבגעזאַגטע מיט אַדער אָהנע מאַנאַגאַס אין פיזאַנס־אַזאַזיאָנס (אַך־תבקראַטען), מאַקאַזיאָן. לוקסע־אונד בעזאַללעלעזע־נע, יאַאַ אַללע נאַזאַנגען בעזאַנדעס אונד אַנדענע דייקסאַרען אַר דען בוללעטען פייזען.

אויך ווערדען דאַלכסס אַללע נאַזאַנגען דרוק־מאַשען פיר נעשטרען, אַנגעגאַנגען נעגאַנגען, פיר אונס. אונד שטרענג־מאַזיאָנס אַרגעשטעלט אַר־מאַלאַ־נעפאַרבטע אַרגעשטעלט אַר־מאַלאַ־אונ־אַנדענגען אונד אַלגלאַזאַנדע אונד אַלגלאַזאַנדע אונד אַלגלאַזאַנדע

הייסע בעשטימענד. דאס אויסערארדענטליכע פאר־קערהיגענן געראַפּען וואַרען, איסער דער קאָמיסאַר האַטטען נור דיא בעריכטשראַפטער דער צישטענען צעטרייט צור דיכטשעטען, אונד צוואר נעגען אויף נאַטען לוישענדע קאַרטען אונד אים נאַטעגען וואַרען פון 16 פערזאָנען. אין דער דיכטסטונג בייזאַמענטען, דיא פאַלאַטען אונד שטראַסען אים דאַס לאַנדעגעריכט וואַרען פאַן מעהרערען אנטהיילונגען זכרהיטסוואַכע בעזעצע. וויטעטער פאַרזיכטסמאַסרעגעלן וואַרען דיא פריה אנגעזעצטע שטונדע אונד דאַס אַבערנאַכטען דעס בעריכטע. איינע אויסנאַהמספלייגונג בעשטאַנד אייך דאַרין, דאַס דיא ריכטער שטעטע ניכט אין דעם געוויהנלیכען אָנגענאַנטען גאַלגענראַפּ, נאָר דערן אין דעם שאַנען נאַכען האַפּ. אין וועלכעם מיטאַלאַנען אונד האַזענפלעטצע אַבער דען אָרט דעס אַטטענטאַטס ווינדענדע שטונדע אַלס אַיינער טאַג סע אַפּפּאַ נעאיטערט אונד וויינו יעדע אייפאַר. דערונג צו עסען אָדער צו טרינקען צוריק. מיט דער צוגאַרדע אים מוגדע בלייבע נור דען נאַכטען מהיל דער נאַכט וואַך. שליעף דאַרן בין 3 אודר מאָרגענס, וואַכטע פאַן זעלבסט אויף אונד קריידיגט טע זיך אלגעמיין דער אַבערזעטצונג אָדער אַנוויזונג אַן. פונקט מיטנטען פאַר 5 אודר וואורדע דער אַרטע זינדער אוס דעם נעפענגנישסע אין דען האָף גע־בראַכטע, בעוואַכט פאַן דעם קערקערמייסטער אונד דעם אַסטסטרענגער. אים אללען מאַנדיכליטען פאַר־צוגיינען, וואַרען דיא הענדע שטעללפאַטערס גע־עפסעלט. זאַ דאַס דיא זיך נאַנץ בלייא אַנזאַהען, אונד נון נינגען דיא בעקאַנטגעבען דיסטערע פאַרבע־רייטונגען דער הענקערסגעהילפען פאַר זיך. שטעללי־מאַכער, דעם דער מאַרעשוויים אַבער דאַס פאַהר־געלבע בעדעכ דערלאַלטע. באַם זיך זעלבסט דיגע־הילפען דאַר אונד שטייג אויך זעלבסט דיא שטו־פען צום פפלאָקע הינאַן, אין דער נעכסטען מיטנטע האַטטען דער שאַרפריכטער דיגעס אַטטען פעוואַר־מעס אונד דער דעלינקוויטענד אויסגעלעבט. פאַן דעם ערשיינונג דער קאָמיססאַן אין דעם האַפּ בין צור בעענדיגונג דער הינטרכטונג וואַרען בלאָס זעכס מיטנטען דיגע עס לייגטיכער. אין פינטליכער אבליה וואַר עס טור, אַלס דאַס לעבען אין דעם פעוגונגען קאָר־פער דעם נערריכטעטען נעגען דיא פערזיכטונג

יוסף זאה עבען אים דער שטוב וויינער מוטטער צום פנקסטער הערזס אונד זאַ ענטגינג אים ניכט אין איינגעגנג וואַרט.

„נוט,“ דאַכטע ער. „דאַ זאָלל איהר קיינען פאַר־וואַרף צו מאַכען האַבען; דען פערדרוס קאָן אַך נאַשט־לאָס נאָך צור רעכטען צייט אבזוהערען.“

אַנלייך גינג ער צו צו וויינער פרוי הנאַבער.

ניכט אָהנע ענטשלוסיקייט ערצעהלטע דיא איהם, וואס זיך זאָלגען דיא צוגעראַנגען.

לעצטלעך הערט דער נוטע מאַנן דען בעריכט אונד בערוהיגטע דיא עס לייכטיר־זיכן דאַרזיכן.

„וואס פאַללט דיר אין סין קופּ,“ אַנטע ער, דוא מוסט אויך ניכט נלייך אַנדער יעדעס אונשולדיגען נעגען־שאַנד איינגן באַהאַפּטען אונד הייסטקיטען הינטערהאַלס פערזומטהען, ווייסט דוא ניכט, דאַס מאַרגען ראש־חודש איזט? הייער בייא אונז אין אונזערער נעמיינדע איזט דער בראַך דאַס דער נעמיינדעראַרבעט יעדעסמאַל איינען מאַנ ר״ח סיס איינעס קאָרב מאַלל מאַסטס דורך דיא נאַסטע נעדס אונד דיא דען ווייבערן צום צוזוקלען אינערינגס.

„וואס דיר דענן אַבער מאַסטס?“ פראַגטע דיא יונגע פרוי.

„דאַס ווייסט דוא ניכט,“ אַנטע יוסף, „דיעזע בענ־דער דיא הייסט מאַן מאַסטס, אונד דיעזע פרוס מאַן דאַנן אין דער שול אום דיא הייליגע תורה הערומווקלען.“

„אַבער וואַרום בריינגט ער דיעזע מאַסטס דען ווייבערן?“

„ווייל ער נעלד פערדיענען וויל, יעדעס ווייב ניכט איהם עטוואס דאַנקען.“

קעמפפטע אונד דיא נעשטאַלט דערארט קראַפּפּ. האַסט צשטערטע, דאַס דער פפלאַק מיט אינס שוואַנקען קאַם. דאַס נעגענדערזיכטיכע, וועל־בער פאַן דעם דעלינקוויטענד אימטער אַנשטאַנד אין זען וואורדע. דעזעלט דערערזיך איינע אנשטאַנד אַן דיא אַנזוזעגנדען, אין וועלכער ער בעקלאַגטע, דאַס דער זינדער ווייעלאַן נעשטאַנען, דאַך הענע ער דיא האַפּטונג. דאַס דער בעריכטעטע איינען נגע. דיגען ערבארמונגסאַללען ריכטער אין נאָטט פינדען ווערדע.

* (פאַן באַרדאַוסקי.) בייא דעם פייערענטריכטער באַרדאַוסקי — דעסטען פער־האַטטע זיך בעריכטטע האַבען — וואורדע אין פלאַן געפונדען, וואַנאַך דער קאַזעריליכע פאַלאַטס בעזוועדעיע דורך אונטערגראַבען אין דיא לוישע־אַנגע וועדרען פלאַלטען. אין אים כוראַצעס אים נאַרטען דיעזעס שלאָסטס דיענגדער נאַמענס אַזאַנאַז (רוסע) אַללטע דיעס בעווערקשטעלליגען. ביא דעזעזעלבען וואורדען אייגיע הינדערס רובעל גענפונדען. דיא ער צו דיעזעס צוטעקע ערהאַלטען, דיא זיטענס דער שאַנדע מעריע אנגעשטעללטען נאַכאַרשונגען צור ענטדעקונג דיעזער אונטער־נאַבונג האַבען נכסס ערגעבען. דיא מיט באַר־דאַוסקי פערהאַפטעט האַטע געשאַנדט, דאַס זיא אייגען טהיל דער דרוקפאַרריכטונגען דען דרוג־גען נעכסס דער ניינען שאַנדארמעריע. קאַסערנע נעוואַרען. פערנער איזט עررייזעזגן, דאַס יעגע צוויי אַפּפּיצערע, וועכע נייליך אייגען זעלבסט־מאָרד בעגינגען, אין דעם פאַלאַן בעשטהיליגט וואַרען.

* (דער רעפאָרמאַטאָר שטערן.) דער נעוועזענע קרה פאַן נייפסס, דער זיך אייגענ אהדרע לאַנג פיר אייגען רב אויסגאַב. האַט זיינען פאַלאַן, וויא ער רעפאָרמירען ווילל, אויף אונגאַרייש אונד דייטש דרוקען לאַסטען. דיזערהאַלבען ער פאַן זיי־נער נעמינדע אבגעשאַפפט וואורדען איזט. האַט ער מיט זיינען רעפאָרמען בייא זיך אנגעפאַנגען, קיינע מוזה אין דער שוועללע, פליייש אוים דער טרעפען באַנק, שבת קאָנען, איזט ער חוצה אונד מחוצה אַת הדבים. ער לעגט זיך אַבער אין אַמטס־דען מיטעל רב בייא, דעזיגען מיטעל פערדיענט ער אייך מיט זיינער „רעפאָרמגעמיינדע“. לויטער ערב רב. ווער זינד אבערצייגט דאַס דאַס נאַנצע בייא אדם איינע בעדרעשענקוליאַציאָן איזט, אונד זענען אים אדם ניכט נעלייגט עטוואס נעלד צו ערוישען, זאַ איזט נאַך צו ערוואַרטען. דאַס ער דעם בייישפּיע־לע זיינגע זאַהלען פאַللען ווירד. זענען עפעליך אדם אין נוטעס אינקאַמסען נעזוכטערס ווערדען זאַللטע, עס ווירד אדם נאַך זאַ ערגעדען וויא דעם בערוכ־

„זאַ.“ אַנטע דיא יונגע פרוי, „נון דיר, מאַכע איכס רעכט זאַ?“

היעבייא פינג זיא אין איינע דער מאַסטס אויפצו־האַלטען, זאַ זיא מאַן אונגעפעהר אין באַנד אויף איינער האַלצערנען האַללע אויסזוקקעלט.

„נאַנען פין מאַכסט דוא עס,“ אַנטע יוסף אונד נעם פערנעט זיך מיט פריידינגס לעכעלען אים פאַרהיגין שאַן דען פריוסף נעגיעפענד, דען ער זיינער פרוי אַן אַללער שעללע בעייישעס האַטטע.

ניכט לאַנגע הערנאַך קאַם דער שטוב ווידער אונד נאַכדעם דיא וואַרטל צוזאַמענגעזוקקעלטען מאַסטס נעבעם איינעם אונזאַנליגען נעשעגנען פאַן דעם יונגען ווייבכען אין עסטאַנג.

יוסף שאַנד שאַן עررוהיגונגסאַללע אין דער שטובע ווינער מוטטער אַלס דער נעמיינדעדיענער מיט דער קאָרב מאַסטס אויף דער האַנד בייא איהר איינטראַט.

„נון?“ פראַגטע פרוי קרעטער מיט אירגאַנשטס לעכעלען.

„נו,“ אַנטע דער נעמיינדעדיענער, „בייא מין לעבען, עס קאָנן כין ווייבכל אין דער נאַנצען נאַסטע דיא מאַסטס שאַנער צוזאַמענגעזוקקעלן, אַלס אייער שנור, אונד נענעבען האַט דיא מיר אַללע פון שאַנ זאַللע אויס־פערזיכנען.“

„וואס איזט דאַס? וואַאַן רעדט איהר?“ פראַגטע יוסף דער זיך ניכט וויסענד שטעללטע.

„ועדט אויך דאַ,“ אַנטע דער שטוב, „וויא נוט אייער ווייב דיא מאַסטס צוזאַמענגעלעגען טהוט, וויא הענגן דיא האַבייא אויפגעוואַכסען ווערע.“

דער שטוב גינג אונד יוסף מיט נעדיכט שטראַהלטע פאַר פייידע.

אַלס דער נעמיינדעדיענער אוים דעם הויז גינג, אַנטע יוסף מיט אַ מיטלייד:

„נון ווייסט דוא ווידער, דיא אויט ניכט זאַ אַרג, וויא דוא מיינסט, אונד דיא ווייס פאַן דער יידישקייט דאָך מעהר אַלס דוא ניכט אייגענגלידע. אויך העטטע פון מיר ווידערלעך ניכט אייגענגלידע. דאַס דוא ווייסט ווידר אַללעס זאַ נוט, וואס דיא מיט דען מאַסטס צו טהון האַט.“

„נעה, לאַס מיך נעהען,“ אַנטע דיא מוטטער אונ־ווילליג, „מאַכע מיר דען קאָפּף ניכט וואַהנזיניג. אַס אייגע וועלט אויס מיר לייכטער! מאַקעטשל! דיא ווייס וויא פאַן דיא מאַסטס צוזאַמענגעזוקקעלט. ווייל ווייא איין קאָנג דיא מיט מיך דאַס? דיא ווייס בייא אונז הייער אַס דעם קינד? דאַס וויללסט דוא מיר אויך אייגענשעפטע גע־בען אַלס עטוואַס? דיא אייגענגן האַאר! דיא אייגענגן האַאר וועגן דיא לייבער ניכט טראַגען מאַכט, איין פער־הייראַטעט ווייב?“

מיט פראַגען אין דען אויגען שליך זיך דער בע־טרובטע נוטע יונגע אַן דער שטובע דער מוטטער.

אַלס ער אבער אין דאַס צימטער ווינער פרוי אייג־גראַב, פערשוואַנד דאַס בעטרובטע פאַס נעדיכט אונד ער וואַר ווידער הייטער.

(פאָרטזעצונג פאָלגט.)

נען אנהיבלען. פריא בינדער שריע אום היפעע אונד קלאמפערטע זיך אן אידרען נעמאהל. דיא רייבער שטיפען יעדאך מוטשער אונד קוגד אין דען וואגען צוריק, נאכדען דעם קושטער דען בע-פעהל נאך דער שטאציאן צורוקצוקומען אונד ענטפערטען הערען בינדער אינס נעבהנע. דער פארסטוירעקטער פאן בעללאוויא הערד ברענגט, דער זעלבסט פאר אונגעפעהר צוויא אדהרען דאס אונגליק האטטע. פאן רייבערן אונד צוואר עבען אין נעזעלשאפט בינדערס ענטפערט זיך אין הערדן בערטשטעע נאך אס זעלבען אבענד מעלעראיש דען פאלל אן דיא אסטרומעלישע רעגיערונג. דער נעגעראל-גווערנער נאפרייז אפשא נאכ אפאר-בעפעהלע צור ראשען אונד קרעפטיגען פערפאל-גונג דער רייבער, יעדאך מיט דער נאכדרוקליכען מאהנונג, דאס הויפטיא דאס לעבען דעם עגאנגע-נען בינדער נישט געפעהרדערט ווערדע. גליייכצייט מיט דיעם ער דיא בעפעהרדען פאן נעפאנגענען (מא-צעדאגען) אונד יעגע פאן מאמאקען (בולגאריען) פאן דעם פארפאללע מעלעראריאיש פערשטענדיגע אונד צור ערגיינונג פאן מאהרעגעלן אין אפפארדערן, יועלכע דיא רייבער אין דער אבערשטיינונג דער בעפעהלסגעבונג ברענגען פערהינדערן אפלען. — אינצווישען פערגינגען זעכס טאגע אהנע דאס אי-בער דאס שיקזאל בינדערס עשוואס בעפאנגען אונד דער פונקט, נאך וועלכעם ער פאן דען רייבערן גע-בראכט אונד אהרדע בעפאנגען געוואהרדען ווערע. דיא בעזאהלונגסטע וועגען דעם לעבען בינדערס שטיי-גען אונד אונבעוואפנעטערס אין אונגלקליכע פריא בינדער בעפאנד זיך אין אינעם צוטשאנדע דער פערצווייפלונג. דיא זאכע ערהעלט דען אנשיין, אס אב עס זיך הייער נישט אום איינען איין דיא ערצעלונג אינעם האהען לאזונגסלרדס בערעכנע-טער רוה, אזדערן אום איינען אקט פערזאנליכער ראכע האנדלע. אין דיעזער אנזיכט קאנגטע מאן דורך דאס נעריכט בעטשטערקט ווערדען. דאס איין מאנטענגרינער נאכטעמס דיטשערי, דער פאר מור-צעם איינע קערקערשטראאס וועגען מיטבעלמאהרדעס אין מאטאר. באצאהלונגס אבערבטס אונד שאן פאר אידרען בינדער מיט דעם מארע בערראהט האטטע, זיך קרצליך אין דיע אומגעבונג פאן נאפא נעגיינט האבען. עבען דיעזער דיטשערי האטטע מאן זיך זעלבע אין דער שטטצע דער באנדע, וועלכע בינדער עגנס. פרהעט, שטיהען. אס אבענד דעם 26. יולי קאם יעדאך איינע נאכריכט, וועלכע דיא ערפרייליכע נעוויסהייט פערשטאנד, דאס בינדער אס לעבען אזוס, אן דען פארסטוירעקטאר בערגנגס לאנגסט נעמעלד איין נרייבשיער. פאן בינדער אונד דעם

דויפט דער רייבער אינטערצייגנטער בינדע אין. אין וועדבעם פיר דיא פרזאלאסונג בינדערס אין לאזונגגלד פאן 4000 מרקשיין פאנד פערלאנגט ווירד. אם וואהרדע דיעזעלבע דאנד אין באפע צור איינלייטונג פאן אונטערהאנדלונגען ענטגעגענע. וועלכער דען רייבערן אין לאזונגגלד פאן 2000 מרק. מיטשע פאנד אנגעבטיגען בעאפטראגט וואר. דיא רייבער בעפאהרהרען יעדאך אויף דער נעפאהרדער. טען מיטמע אונד ערקלערטען. דאס דיא. וועגן נישט אינגעדראהלט אבע אונד דעם איינ-טרעפפען דעם אפען אין בעללאוויא דאס פערלאנגט מע נעפרד אבערטשטעגט ווירד. דער נאטשטע בינ-דערס ערסט דיא אהרדע, דאס דיא נאנזע אונד שליעסליך דען קאפף דעם ענטפהרטשען צו ענדען ווערדען. בינדער זאגלד — נאך וויטערע נאכריכ-טען — אין אפאלע דעם אינגעטשאלדיגען שריע. קענגס אונד דער מיהולעקוטשען דער לאנגען וואנ-דערונג ערסקאנקט זיין אונד מוטטע פאן צווייען דער רייבער אין אינעם פראבעטשע נעפאנגען ווערדען. אם זאגלד דיא שאנדארמעריא געלוننגען, דיא רייבער אינגעשלעסען, זיא דאס דאלבלע זיך צווי-שען צוויא פייערן בעפינדען. דער אינגלמלכע בינדער שטיעבט אפט אם אנדרעקגאפאהרט. דיא רייבער אם אפאלל אינעם אפפענגען אנגרייפפע זיי-טענס דער שנארמען, זיך נהארשיגלך פאר אל-דעם אהרדעם בעפאנגענען בעגלייטונג ווערדען.

(הינרישטונג אין נעגענען בינדערס אין.)

בינדערס אנפאנג. דער אנפרייס הערטאגן שעללל-מאכער וואהרדע פריישאן אים 8 אוהר מארגענס היי-נרישטעט. דיא אורטהיילסבליקאציאן פאנד אים 7 ד. אם 11 אוהר אפטמיטטאגס. שעללל-מאכער הערטאגן דיא פערקוירונגען דאס דער קאסאציאנסהאף דיא נישטיקייטסבעשווערדע פער-וואלטונג אונד זיינע מאיעסטעט מיט עגטשיידונג פאס 4. אינטוס עס דעם אבערטטען גערטטהאף אבערלייט, דער נערעכטיגקייט פיינע הויף צו לאסטען, שטעהענד אן. נאך דער פערלעזונג פראנ-מע אדהן דער פרעזידענט: „דיא פרעשטעהען דיא דאס הייסט פשעללמאכער: „אהרדע!“ — פרעזידענט: „דער דיא בעגיינט דאס פאפאנגענע אין פשעללמאכער צו אונטערשייטען“. (צאריגע מיט דעם פוסע שטאמפפענד) נין? אך אונטערשייב נישט.“ — פשעללמאכער, דער זיטט איינען נעכטטען נישט נעשלאגען אונד נור וועגע נאהרונג צו זיך נעגאמטען, אוגט קאפיטרליך הערבאבע. קאמטען, אבער דער בינדער אין נישט נעגיי-טען, וואס זיך צייגט, אלס איינע מיטגוטע שטיי-טער פאפאדרער קבלוטשקע אין בעגלייטונג דעם

וועלכע נאך דיי ראבנישען פאריטס צווישען דעם נעגוטס פאן פליש אונד שלאך פרשטיכען זיין מיטטען. יאגוט וואללטע אהרער נעזאהנהייט נעטטס איך הייר דען קאפטע אום 4 אוהר נעהטען.

דיא מוטטער האטטע הייטיבער קרענקנדע שטיכעלרעדען פיר דען יאהן צור נעגיגע אין בעריי-שאפט.

אין יאהרע פאן יוסף נעגיגטע, דאס יאגוט דיא הייער הערשענדע הויזאהרדונג אויך צו דער אהרהיגען מאכטע.

יוסף בערטטעפע פון דיעזע מוטטער אונד האטטע אויף אין יאהרע דער אנערקענונג.

פערגעבען!

„לאסט דיא עסטען, וואנן דיא ווילל,“ אונד דיא מוטטער. „אום יעטטט פרינקט דיא עדטס דען קאפטע? אום אייגע וועלט אוגט מיר ליבטטער! וואס זאלל דיא נאר שאן אום 4 אוהר מילכיגס עסטען? דיא איינגען האאר! דיא איינגען האאר האט דיא אלץ דעם קאפף, אין פער-הייראטטע ווייב.

אן דעם פאראבענד דעם נייטאגדעס, יאגוט דאס נע-ראדט מיט אייגער הייזלכען אריבייט אבגיס פשעללמאכ-דער נעטטיגדערונגער אין אהרע שטוב אונד פשעללמאכ אייגען קאבד אויף דען מיט.

אוגס דען קאבבע נאהט פר איינע אוגס יידען אונד קאפטטגלעטען בעגרייפיגיי עדאטטטענגענגעטאט מאטטס אונד אינבערייכטע דיא דער יוגנען פריוא.

יאגוט בליקטע דען מאגן פערוואונדערט אן, דיא וואוטטס נישט, דאס דאס דלעטטטע נעטטענגע צו בעדייטטען האבע.

דיא ג'ישראל דאיטטער, דענן דאס מיינטטע, עס שטעקט אייגע בעליידיגונג דאהינטטער, דערגין דען דיא נישט פע-שטעהן.

„אך ווערדע דיא מאטטס שטעטטע ווערדע אב-האלן“ ואגטע דער שטט. נאהט דיענן קאבב אונד עגט-פערגטע זיך.

אלס ער אוגס דעם הויז פראס, שטאנד קרעטטע בעגראבע שאר דער טהור.

„דיא מאגע נישט אינמאל ווייסען דאס דיא פיס דיא מאטטס מאכען זאלל! בריטטטע דער שטט אפר זיך הין, יעדאך זאל דיא אלטע פריוא אם הערען קאנגטע.

„דאס דאס מיינ? מראגטע קרעטטע.

„אך מיינ!“ ווערטערטע דער שטט. „אייגע שטור. דיא מאגע נאך אין אהרהיגע לעבען קיינע מאטטס אין דער האנד נעראהטע האבען; אך האבע אהר דא אין אאגר מאטטס צום צווייקלען נעבראכט. האט דיא פיך זיך ריאו אנגעזעהן, נראגר אלס דיא ווענן דיא אן אהרהיגע לע-בען קיינען מעגשען נעזעהען העטטע, נראגר דיא איינע קוה אין נייטס מהאר אנגעזאגט.

„אך בטטטע אייך,“ ואגטע דיא פריוא. „ווענן איהר דיא מאטטס ווידער אבהאלטן קאמטט, לאטטט מיך וויס-טען דאס דאס מיטטס דען מאטטס נעטהאן האט; אב דיא דיא אדרעטטלך צוגעגעבלעטן האט, אדער נישט. הארט אויהר, פרגענטס אבער נישט.“

דיא ביידען וואוטטען נישט, דאס איהר נעטטטרעך פאן איינעם דרייטטטן, דער האבטיא אין נאנץ אנטטוהלדיגע אונד צופעלליגער לרישער וואר, נעהאגס וואורדע.

דיא ג'ישראל דאיטטער, דענן דאס מיינטטע, עס שטעקט אייגע בעליידיגונג דאהינטטער, דערגין דען דיא נישט פע-שטעהן.

„אך ווערדע דיא מאטטס שטעטטע ווערדע אב-האלן“ ואגטע דער שטט. נאהט דיענן קאבב אונד עגט-פערגטע זיך.

אלס ער אוגס דעם הויז פראס, שטאנד קרעטטע בעגראבע שאר דער טהור.

„דיא מאגע נישט אינמאל ווייסען דאס דיא פיס דיא מאטטס מאכען זאלל! בריטטטע דער שטט אפר זיך הין, יעדאך זאל דיא אלטע פריוא אם הערען קאנגטע.

„דאס דאס מיינ?“ מראגטע קרעטטע.

„אך מיינ!“ ווערטערטע דער שטט. „אייגע שטור. דיא מאגע נאך אין אהרהיגע לעבען קיינע מאטטס אין דער האנד נעראהטע האבען; אך האבע אהר דא אין אאגר מאטטס צום צווייקלען נעבראכט. האט דיא פיך זיך ריאו אנגעזעהן, נראגר אלס דיא ווענן דיא אן אהרהיגע לע-בען קיינען מעגשען נעזעהען העטטע, נראגר דיא איינע קוה אין נייטס מהאר אנגעזאגט.

„אך בטטטע אייך,“ ואגטע דיא פריוא. „ווענן איהר דיא מאטטס ווידער אבהאלן קאמטט, לאטטט מיך וויס-טען דאס דאס מיטטס דען מאטטס נעטהאן האט; אב דיא דיא אדרעטטלך צוגעגעבלעטן האט, אדער נישט. הארט אויהר, פרגענטס אבער נישט.“

דיא ביידען וואוטטען נישט, דאס איהר נעטטטרעך פאן איינעם דרייטטטן, דער האבטיא אין נאנץ אנטטוהלדיגע אונד צופעלליגער לרישער וואר, נעהאגס וואורדע.

פאללייטאן.

דיא נייע מאדע.

(9-טע פארזטעצונג.)

„נון יעהטטט דיא מוטטער לעבען!“ ואגטע דער טטע זאהן. „דיא מיינטטט אלס, דאס איהר שלעכט, אונד פר אייג נאר קיינע יידישע אדער אין איהר. וועגן דיא אבער נע-טטענס הגאלבערגענגן ווייסט אין איהרע שטוב. פאטטעטס דיא אין דעלענטפרגינגען האבען, וואס פיר צוויא פיינע דאמען דא דריבען דער וואהר הערטטטרעהן: דער רבי מרדכי בעגס זעליג אונד רבי נחם פרעכטיש, הגדיטים יאהר זאלל ער לעבען.“

„אום איינע וועלט אוגס מיר ליבטטער!“ ערווידערט-טע דיא יידישע מאם בטטטערס לעבען.“ „דרך דאס איין קאנגט בין אין?! וואס האבע אך פאן דיענען צוויא רבנים וועגן דאס אין אהרהיגע ווארנ לילדער אויף אין פערהיירא-טעס ווייב הערטטטער זעהען מטטטען, וועלכעס דיא איינגען האאר פראגטע.“

בעטרגטט שליך דיך דער יאהן אוגס דער שטוב זיי-נער מוטטער.

יאגוט וואר נעזוואהנגס אום 4 אוהר נאכטטטאגס דיא יוזיג צו נעהטען.

הייר אום הויז דער שווייגערמוטטער נאהט מאן אבגנגס דען טילב-קאפטע נישט אפר יקנס אוגד; דיא אלטע פריוא הערטגנ אויף דיא יקנס שטענדיג.